

GŁOS NARODU

Wychodzi trzy razy dziennie.

WYDANE WIECZORNE.

Liście pieniężne, przekazy na prenumeratę i inzeraty nadsyłać należy franko do Administracji „Głosu Narodu”. — Prenumeratę oprócz upoważnionych agencji przyjmuje każdy urząd pocztowy w obrębie monarchii i w państwie niemieckim. Reklamacje nieopieczętowane nie podlegają opłacie pocztowej. — Rękopisów redakcja nie zwraca.

ADRES RED: Ul. św. Tomasza 1. 35: Telefon redakcyjny Nr 190. — Telefon administracji i drukarni Nr 3344. Adr. telegr.: „Głos Narodu” Kraków.

PRENUMERATA wynosi w Krakowie miesięczni: 2 kor., kwartalnie 6 kor., za odnośzenie do domu dopłaca się 90 hal. miesięcznie.

Na prowincyi miesięcznie z dwurazową przesyłką 3 kor. 30 h., z jednorazową przesyłką 2 kor. 70 h.

Kwartalnie z dwurazową przesyłką 9 kor. 80 h., z jednorazową przesyłką 8 kor. W państwie niemieckim kwartalnie 10 kor., w innych państwach kwartalnie 12 kor. Zmiana adresu 40 halerzy.

Cena numeru pojedynczego 6 halerzy.

OGŁOSZENIA (inzeraty) przyjmuje Administracja „Głosu Narodu”; ulica św. Tomasza 1. 35; — Odręcznie za wiersz drobnym piśmem (petit) 20 halerzy skład tabelaryczny, liczbowy, od wiersza 90 hal. Nadesłane po 60 hal. od wiersza. — Nekrologi i t. d. 80 hal. od wiersza. — Komunikaty prywatne po kronice: 1 kor. od wiersza. — Załączniki do „Głosu Narodu” (prospekty, cyrkularze, ogłoszenia itp.) przyjmuje się za cenę 2 kor. od 100 egz. dla zamiejscowych, po 1 kor. od 100 egz. dla miejscowych prenumeratorów. Za miejscowe ogłoszenia przyjmuje w Wiedniu Haasen i Vogler, M. Eukes; H. Schalek; E. Braun; K. Mosse; H. Friedl; A. Joesse; w Berlinie F. E. Coe; w Łódzku J. Leopold Eduard Braun.

Biuletyn austro-węgierski.

Urzędownie donoszą: dnia 6. grudnia 1915:

Wiedeń, d. 6. grudnia.

Rosyjski teren wojenny.

Nic nowego.

Włoski teren wojenny.

Na froncie Soczy trwał dalej nieprzyjacielski ogień działowy. Był on w poszczególnych miejscach, zwłaszcza na przyczółek mostowy gorycki, dość gwałtowny. Także miasto Gorycya i sąsiednia miejscowość St. Peter były ze wszystkich kalibrów ostrzeliwane.

W odcinku płaskowzgórza Doberdob przystąpiła włoska piechota podczas dnia do ataku koło Redipugli i Polazzo, a wieczorem koło San Martino, ale wszędzie została odparta.

Na froncie tyrolskim rozciągnęła się działalność nieprzyjacielskiej artylerji skierowana na ufortyfikowany obszar Lardaro, także na sąsiednie stanowiska na północ od doliny Ledro.

Bałkański teren wojenny.

Nasze wojska wkroczyły także na zachód i południowy zachód od Nowego Bazaru i na drodze, prowadzącej z Mitrowicy do Ipek, na teren czarnogórski. W obszarze Pestery zostały czarnogórskie strażnice przednie wyrzucone z ich głównych stanowisk.

Na wschód od Ipek pobiliśmy serbską straż

tylną. Nasze przednie wojska zbliżają się do Ipek.

Liczba wziętych podczas wczorajszych walk do niewoli przekracza cyfrę 2.100 ludzi.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefler, polny marszałek porucznik.

Na morzach.

Dnia 5. bm. rano nasz krążownik „Nowara” wraz z kilku torpedowcami w San Giovanni di Medua ogniem działowym zatopił trzy wielkie i dwa małe parowce, oraz pięć wielkich i wiele małych żaglowców, gdy wysadzały na ląd wojenne zapasy. Jeden z parowców wyleciał w powietrze. Flotyle ostrzeliwały przytem około dwadzieścia dział z lądu bardzo gwałtownie, ale bezskutecznie.

Okręt „Warasiner” zniszczył francuską łódź podwodną „Fresnel”, przyczem wziął do niewo-

li komendanta, drugiego oficera i 26 żołnierzy. Inna flotyla w nocy na 23. listopada zatopiła parowiec uzbrojony trzema działami i większy żaglowiec motorowy — oba włoskie.

Oba miały pełne ładunki i płynęły z Brindisi do Durazza.

Pozostałych przy życiu z załogi parowca, w tem czterech żołnierzy marynarki wojennej, wzięto do niewoli, Załogę żaglowca motorowego puszczono wolno.

Komenda floty.

Biuletyn niemiecki.

Berlin, 6. grudnia.

Wielka główna kwatera ogłasza dnia 6. grudnia:

Wschodni teren.

Z brząskiem dnia wczorajszego załamał się wśród wielkich strat przed naszymi liniami rosyjski atak na południowy zachód od jeziora Babit (na zachód od Rygi). Trafiony przez rosyj-

ski ogień działowy z morza koło Markgrafen (na wybrzeżu kurlandzkim) niemiecki samolot został wraz z załogą wyratowany.

Zachodni teren.

W rozmaitych miejscach frontu odbywały się walki artylerji, minowe i granatami ręcznymi.

W okolicy Bapaume podczas walki powietrz-

nej zestrzelono dwa angielskie samoloty. Jadący na nich zginęli.

Bałkański teren.

Na południe od Sjenicy, na północny wschód od Ipeku odrzucono czarnogórskie i serbskie od-

działy. Naczelne kierownictwo armii.

O zarząd Salonik

Berlin. (Tel. pryw.) Według depeszy z Frankfurtu do berlińskiego „Tagu” państwa czwóroporozumienia — jak donoszą z Aten — żądają w swoich notach oddania miasta Saloniki z obwodem pod niemiecką administracją francuski zarząd. Rząd grecki na propozycję odpowiedział natychmiast odmownie. Trzeba się jednak każdej chwili z tem liczyć, że Anglia i Francja przemocą uchwycą zarząd w swoje ręce.

Komunikat francuski z Bałkan.

Wiedeń. (T. B.) Z kwatery prasowej donoszą: Francja, armia bałkańska 2. bm. W dniu 1. grudnia Serbowie mieli jeszcze w swem posiadaniu Monastyr. Nad Czerną rzeką obustronny ogień artylerji. Bułgarska artylerja ostrzeliwuje Krivola i Voisan. Na innych frontach panuje spokój.

Włosi w Albanii.

Paryż. (T. B.) Turyński specjalny sprawozdawca „Petit Parisien” donosi, że w Albanii wyładowali przedewszystkiem włoscy pionierzy, którzy poprawiają i budują nowe drogi w głąb kraju. Mają oni skutecznie połączenie z wojskiem serbskiem, które cofa się częścią do Dibry, częścią do obszaru wybrzeża.

Francuskie obawy o front rosyjski.

Budapeszt. (Tel. pryw.) Wedle depeszy z Kopenhagi do „Pester Lloyd” paryskie koła wojskowe stwierdzają pogorszenie militarnego położenia Rosji, ponieważ wojska państwa centralnych otrzymały poważne porażki. Wobec tego koła paryskie ostrzegają

przed optymizmem, iż zima będzie sprzyjniejsza Rosji.

Z za kulis Izby włoskiej.

Berlin. (Tel. pryw.) „Vossische Ztg” donosi z Lugano: Wczoraj (piątek) odbyły się posiedzenia różne grupy posłów Izby włoskiej. Liberali, obradujący w liczbie 77 posłów pod przewodnictwem Arlotty uchwaliłi zupełną zgodę na wyjaśnienia rządowe. Podobnie i członkowie liberalno-demokratycznej lewicy przyjęli proponowany przez Landucego wniosek o wyrażeniu wotum zaufania dla rządu. Radykali, obradujący w liczbie 53 posłów pod przewodnictwem Pantany zgodzili się na podobny wniosek Sacchiego i Viti de Marco.

Również i nacjonalisci uchwaliłi wyrazić rządowi wotum zaufania, jednakowoż z dodatkiem, że obok zdobycia Tryestu uważają za konieczne zajęcie Fiumy i Splitu (Spalato).

Dzisiaj (sobota) po mowie posła Nedy zgłoszony będzie wniosek o zakończenie obrad Izby. Następnie Salandra udzieli tak oczekiwanych wyjaśnień, poczem zarządzone będzie głosowanie. Wniosek: „Izba wysłuchawszy wyjaśnień rządowych, pochwała jego dotychczasową działalność i plany na przyszłość i przechodzi do porządku dziennego”, który wniesie partya liberalna, co ma uzyćkać akcept rząd.

We wtorek przedstawi minister finansów swoje ekspozycje, poczem w połowie b. m. Izba rozjeżdże się na ferie świąteczne.

Rosya i Rumunia.

Berlin. (Tel. pryw.) Korespondent „National Ztg” donosi z granicy rosyjskiej: Kola polityczne petersburskie żywo zajmują się sprawą utworzenia i skoncentrowania w Besarabii ro-

syjskiej armii dla Bałkanu, oraz odwiedzenia jej przez cara. Sądzą, że Rosya zdecydowana jest stanowczo iść z pomocą Serbii i Czarnogórze, lecz zaciękwia wszystkich sposobów, w jaki to zamierza skutecznie. Między innymi tłumaczy, że Rosya przy pomocy skoncentrowania wielkich sił na granicy rosyjsko-rumuńskiej chce Rumunię skłonić, w ten sposób do przejścia na stronę czwóroporozumienia. To „pokazanie do oczu Rumunii niewyczerpanych sił Rosyi”, jak manewr ten nazywają w Petersburgu, ma ją dla czwóroporozumienia pozyskać. Rosyi chodzi o wytworzenie w Rumunii takiego stanu jak w Grecyi, a głównie by utworzyła ona dla Rosyi międzynarodową drogę Dunaju. W ostatnich jednak czasach przesunięto znaczną część wojsk na front turecki. Również wypadki na froncie Styru i Strypy większą ściągają na siebie uwagę.

Rada wojenna „entente”.

Lugano. (T. B.) Zastępca szefa włoskiego sztabu generalnego Ferrero, jak donosi „Secolo”, weźmie udział wraz z rosyjskim generałem Zylinskim w pierwszej naradzie wojennej czwóroporozumienia w Paryżu, która ma być poświęconą ogólnemu położeniu ze szczególnym uwzględnieniem położenia na Bałkanie.

Konferencye czwóroporozumienia.

Paryż. (T. B.) Havaas donosi o konferencyach, jakie się odbyły w Calais, że oprócz wymienionych już osób wzięli w nich udział po stronie angielskiej szef sztabu generalnego Murray i przedstawiciel urzędu spraw zagranicznych, zaś po stronie francuskiej także osobistości ze świata politycznego oraz dyrektor ministerstwa spraw zagranicznych, Margerie i szef sztabu generalnego Granziani. Konferencya trwała od godziny 2 i pół do godziny 6-tej wieczorem i dotyczyła najważniejszych spraw bieżących.

Włoskie straty.

Lugano. (T. B.) Generał porucznik Trombi, jeden z najwybitniejszych włoskich komendantów korpusów poległ w pełnej strasie dla Włochów bitwie nad Soczą w dniu 28. listopada. Poległ także pułkownik Cimetta.

Jak urzędowy dziennik włoski donosi zostali general-majorzy Lisi, Natobi, del Re i Federaro postawieni w stan dyspozycji.

Serbscy uchodźcy w Rosji.

Berlin. (Tel. pryw.) Według depeszy z Kopenhagi do berlińskiego „Tagu” pisma rosyjskie z różnym nastrojem przyjęły fakt, że wiele tysięcy uchodźców serbskich przybyło do Rosji. — Uchodźcy ci umknęli najpierw do Rumunii, stąd jednak jako nieproszeni goście zostali odesłani na rosyjską granicę. „Die Welt” kończy swój artykuł o tej sprawie następującą uwagą: „Tak jakbyśmy sami nie mieli już dość uchodźców!”.

Oszczędności rządu belgijskiego.

Kolonia. (Tel. p. ryw.) „Kölnische Ztg” donosi za „Independance Belge”, wychodzącą w Londynie, iż rząd belgijski i jego reprezentacja mają uleść ostatnio ważnym zmianom. Liczba ministrów z jedenastu zmniejszyła się na pięciu. Pozostaną tylko ministery: wojny, spraw zagranicznych, finansów, kolonii i spraw ogólnych. Zamierzone ma być powołanie ministrów z kół liberalnych i socjalistycznych. W kolach rządu belgijskiego podniesiono, że wydatki państwowe, dochodzące do trzech milionów franków dziennie, są za duże i mają uleść skróceniu. Zamierzone są również zmiany w służbie dyplomatycznej i konsularnej królestwa.

Nadto ministeryum zamysła powołać pod broń wszystkich Belgów, mających poniżej 35 lat życia.

Spis zwierząt domowych w Niemczech.

Z uwagi na przedłużającą się coraz bardziej wojnę zarządzają władze niemieckie w pewnych odstępach czasu spisy zwierząt domowych Niemiec. Ostatni spis odbył się dn. 1 października b. r., a jego wynik przedłożony został niemieckiemu parlamentowi w osobnym memoryale. Memoryał ten powiada: Spis koni stwierdził, iż mimo daleko sięgającego zapotrzebowania na rzecz wojskowości, stan liczebny koni stwierdza tak mały ubytek, że wszelkie obawy o przyszłość hodowli koni są płonne. Przeciwnie, po zwrocie koni zabranych dla celów wojennych, należy się liczyć z wcale poważnym wzrostem ilości tych zwierząt pociagowych.

Stan bydła rogatego wykazuje wobec spisu z 1. grudnia 1914 r. nieznaczny ubytek. Natomiast w porównaniu z powyższą datą wzrost liczb o wiec o 4.4%, zaś liczba kóz nawet o 10.6%.

Jeszcze silniejszy wzrost wykazuje w porównaniu ze spisami z dn. 15 marca i 15 kwietnia 1915 r. nierogaczyna. Mianowicie w stosunku do spisu z dn. 15 kwietnia wykazuje ostatni spis wzrost nierogaczyny (świń) o 16%. Przybytek ten ujawnia się najsilniej w tych okresach wieku nierogaczyny, które dla problemu wyżynienia ludności w najbliższym czasie mają największe znaczenie. W szczególności u nierogaczyny w wieku powyżej jednego roku na-

stąpił wzrost o 46.6%, zaś w okresie od 1/2 do jednego roku nawet o 87%.

Zmniejszyła się natomiast liczba drobiu. Ubytek tej kategorii zwierząt domowych w porównaniu ze spisem w r. 1912 dochodzi do 8.7%. Ubytek ten dokonał się kosztem kur, gdyż ilość gęsi i kaczek wzrosła.

Ogólne cyfry — mówi memoryał — dają uspokajający obraz. Mimo ubytku w niektórych kategoriach, stwierdzić należy, iż ludność Niemiec braku nie odczuje.

Pomnik chwały.

Na granicy Bierzanowa i Wieliczki, na wzgórzu przysiółka Kaim i gruntach obszaru dworskiego Bogucice, własności Dr Larysz-Niedzielskiego, odbyła się w dniu 6. grudnia ubiegłego roku większa potyczka załogi twierdzy Krakowa z oddziałem wojsk rosyjskich. Rosyjanie zostali pobici i odrzućeni, następnie zaś rozpoczęli odwrót z pod murów twierdzy krakowskiej na linię Dunajca, gdzie w pięć miesięcy później rozgromieni, cofnęli się w głąb swego państwa, na stanowiska, które obecnie zajmują.

Na miejscu zezłorocznej bitwy, na wzgórzu przysiółka Kaim, staraniem Komendy twierdzy krakowskiej, wystawiony został obelisk, który pomnikiem chwały nazwano: stąd bowiem rozpoczął się wielki przełom w obecnej wojnie, który odwrócił kartę na niekorzyść armii rosyjskiej. Dziś przedpołudniem odbyło się uroczyste poświęcenie tego pomnika.

Rano o godzinie 9 m. 45 wyjechał z dworca kolejowego w Krakowie osobny pociąg z gośćmi na uroczystość przez Komendę twierdzy zaproszonych. Pociąg przewiózł na miejsce uroczystości kilkadziesiąt osób z korpusu oficerskiego i osób cywilnych, ponadto piechotą przybyły oddziały wojskowe. Pociąg stanął na torze między Bierzanowem a Wieliczką, skąd udali się wszyscy pod pomnik na pobliskie wzgórze.

Obelisk zbudowany na wzgórzu, ma 13 m. wysokości; ustawiony jest na odpowiednim betonowym wzniesieniu zajmującym 20 metrów kwadratowy obszar. Na frontowej ścianie obelisku widnieje napis: „6—12, 1914”. Pod pomnikiem, od toru kolejowego prowadzi świeżo wybudowany chodnik.

Przed pomnikiem zajęli miejsca: książę-biskup Adam Sapieha, komendant twierdzy, gen. zbrojmistrz Eksc. Kuk, marszałekowie polni por. Nastoupil, Zaleski, delegat namiestnika Dr Adam Fedorowicz, prezydent miasta Dr Leo, wicepr. Dr Nowak, Dr Zoll, Maryewski, rektor Uniw. Jagiell. Dr Kostanecki, rektor Akademii sztuk pięknych Maleszewski, delegaci Rady pow. wielickiej pp. marszałek p. Winter, Sliwiński, X. Kan. Halatek, Dyrektor policji Dr Broszkiewicz, Dyrektor kolei państwowej rad. dw. Zborowski, Dyrektor okręgu skarb. rad. dw. Dr Pee, szef insp. poczt. bar. Dormus, starosta podgórski Dr Grotowski, starosta wielicki Rubebauer, burmistrz Wieliczki Aywas, kierow. kopalni wielickich st. r. gór. Ditze, korpus oficerski, liczni urzędnicy państwowi i oddziały wojskowe.

U stóp pomnika złożono wieńce im. miasta Krakowa i Wydziału Rady pow. wielickiej. Poświęcenia pomnika dokonał proboszcz twierdzy ks. Biolek w asystencji kapelanów wojskowych.

Następnie ze stóp pomnika przemówił Komendant twierdzy Eksc. Kuk, który najpierw podziękował wszystkim tym którzy do wzniesienia pomnika się przyczynili, potem podniósł, że przed rokiem na tem miejscu były jessze wojska rosyjskie i zagrażały Krakowowi; dziś, po roku, znajdują się głęboko w swoim państwie. Pomnik ten — mówił Eksc. Kuk — nie jest pomnikiem ostatecznego zwycięstwa, lecz pamiętką, że stąd odwrót armii rosyjskiej się rozpoczął; wojna nie jest jeszcze ukończoną i wiele jessze ofiar wymagać będzie tak od armii jak i ludności cywilnej. Wkońcu wspomniął Eksc. Kuk, że w tej wojnie wielkie ofiary poniosł nasz kraj i zapewnił, że w myśl słów cesarskich pełnym być może pomocy i pomocy. Przemówienie swoje zakończył Eksc. gen. Kuk okrzykiem na cześć cesarza, który zebrani trzykrotnie powtóżyli.

Potem przemówił pan Delegat Adam Fedorowicz, który w przemowie swej wspomniął o owych zezłorocznych pięknych, pełnych chwały chwilach, których był świadkiem, kiedy to potężnego nieprzyjaciela, pozostającą pod wypróbowaniem kierownictwem dzielną Załogę krakowską zwycięsko do odwrotu zmusiła. Odwrót był początkiem wielkich klęsk nieprzyjaciela. Pan Delegat zakończył okrzykiem: „Nasza pełna poświęcenia za Cesarza i Ojczyznę walcząca bohaterka Armia niech żyje!” — Okrzyk ten zebrani powtóżyli.

Trzeci z kolei przemówił prezydent Dr Leo, który imieniem m. Krakowa złożył u stóp pomnika hołd wdzięczności i uznania walecznej armii, oraz tym wszystkim bohaterom i dowódcom, którzy krwią swoją przyczynili się do uwolnienia kraju i państwa od najazdu nieprzyjacielskiego. W szczególności zwrócił się prezydent Dr Leo w serdecznych słowach do J. E. Kuka, komendanta twierdzy krakowskiej, którego imię, jako obrocy Krakowa przed nawałą nieprzyjacielską zapisane będzie w historii naszego miasta złotymi głoskami. Okrzykiem na

cześć cesarza zakończył prezydent swoje przemówienie.

Wkońcu marszałek polny-porucznik p. Nastoupil imieniem załogi krakowskiej wręczył J. Eksc. Kukowi piękną pamiątkową plakietę, z popiersiem komendanta twierdzy, dzieła artysty-rzeźbiarza nadpor. Korschmanna.

J. Ekscel. gen. Kuk podziękował za ten objaw serdeczności, podnosząc, że wspólna praca załogi twierdzy krakowskiej w tych trudnych czasach będzie dla każdego najmilszą pamiątką z tej wojny.

Podczas uroczystości przygrywała orkiestra wojskowa, która po poświęceniu pomnika odegrała modlitwę, a po przemówieniu Eksc. gen. Kuka hymn państwowy, dalej inne pieśni.

Uroczystość zakończyła się koło godz. 11 przedpołudniem, poczem uczestnicy jej powrócili koleją do Krakowa.

KRONIKA

„Na gwiazdkę” dla legionistów. Może nie wszyscy wiedzą o tem, co piszą legionieści o sobie do znajomych, i co opowiadają o ich cierpieniach powracający na wywczas. Gdyby bowiem doszły do ich wiadomości takie notki z pola walki: „jestem w lesie i skąd w odległości kilkudziesięciu km. nie znajdziesz wioski i nie kupisz, przeto dokuca mi głód”, albo: „u nas chłodno, a czasem i głodno”, lub gdyby słyszeli wieści o odmrożeniu głowy i szalonych bólach wycieńczonych trudami legionistów, toby nie wysłali się ofiarodawcy na dostarczanie zabawek i słodczych głodnym i zniebitym, lecz zasiałiby młodym bohaterom pożywieniem i ciepłą bielizną.

Głodym zwrócił na te potrzeby uwagę pań w biurze dla zbierania darów na gwiazdkę, odpowiedziały mi: „przyjmujemy wszystko, i drobne zabawki, gdyż to są „Liebesgaben”. Bardzo pięknie, że naszym chłopcom przypomni się zabawa przy drzewku w domu rodzinnym, lecz pamiętajmy o tem, że Niemki przygotowały swoim obrocom wpróżdnie ciepłe ubranie, zanim posłali im świąteczne przysmaki. Papierosy nie ogrzeją, a cukierki głodu nie zaspokoją, lecz tylko wycieńczonych trudami rozdrąniają. X. Gołba.

Koncert poranny na rzecz gwiazdki dla Legionistów odbędzie się staraniem Kola pańien w sali Kino-Wandy dnia 8. grudnia (we środę) o godz. 11 przedpołudniem. Program, na który złożyą się produkcje wybitnych przedstawicieli artystyczno-literackich sfer naszego miasta, zapowiada się niezwykle interesująco. — Jedną z silniejszych atrakcji będą najnowsze pieśni żołnierskie legionów, zharmonizowane i wykonane po raz pierwszy publicznie przez p. Leona Schillera. Nadto w części wokalnno-muzycznej przyrzekli łaskawie współdzielać p. Dagmar-Pacowska i p. Orzelski (śpiew), p. M. Paszkowski (wionoczeła). Część literacko-deklamacyjną koncertu wypełnią przemówienia i deklamacje p. Macieja Szukiewicza, p. Ant. Wałkowskiego i pani Mili Kamińskiej. Nie wątpimy, że zarówno dobór sił jak i cel koncertu przyciągną liczną publiczność do sali Kino-Wandy, ułożonej bezinteresownie, dzięki znanej ofiarności właściciela p. Saryusza Zaleskiego. — Bilety po 1 K (krzesło) i po 40 hal. (stojące) są wczesniej do nabycia w księgarni Krzyżanowskiego.

Wieczór pieśni. Zapowiedziany koncert w Sali Sokola na 12 bm. p. t. „Wieczór Pieśni” będzie pod każdym względem bardzo imponującym. Łaskawy współdzielał artystów cieszących się sympatią ogółu, jak pp. Heleny Łowczyńskiej, Mayer Ablamowicz, p. Stepińskiego i chóru pod kierunkiem prof. K. Krzyształowicza jest najlepszą rekompacją co do artystycznej wartości.

Koncert ten odbędzie się staraniem świeżo zorganizowanego „Komitetu Pańien Polskich miasta Krakowa” (przy Kole Kobiet pomocy przemysłowej ul. Straszewskiego 28 part) na rzecz „Bursy przemysłowej” dla dziewcząt sierot po poległych rodakach i ofiarach wojny. Nowo tworząca się instytucya powstanie z inicjatywy staraniem i pracą młodzieży żeńskiej, a będzie pierwszą tego rodzaju, w której znajdą pomieszczenie sieroty od chwili, gdy okażą chęć i zdolność do przemysłu i handlu, do chwili gdy staną będą mogły o własnych siłach.

Z teatru miejskiego. We wtorek „Aglawena i Selizeta”. I występ p. Weycherta.

Sto lat życia. X. Franciszek Iwanicki, powszechną czcią otaczany kapłan, uczestnik pamiętnych bojów nad Dębem, Grochowem i na Woli, którego „curriculum vitae” podaliśmy przed kilku dniami, obchodził dnia 2. grudnia we Lwowie, w zeszłym celu klasztornej, setną rocznicę urodzin. X. arcybiskup Bilczewski wystosował do X. Iwanickiego serdeczne pismo z błogosławieństwem arcybiskupstewskiem, wiele zaś osób złożyło bilety wizytowe.

Przyjechał do Krakowa.

HOTEL FRANCUSKI. Jarosław Kocian z Pragi, Henrykowie Wójcicy z Tropiszowa, X. Alojzy Kozłowski ze Lwowa, Aleksander Komaraki z Bejsce (Królestwo Polskie), Leon Skibiński z Białogonu, Ryszard Schlosser z Wiednia, Julian Kapellner z Radomia, Janna Drzyżkiewicza z Izdebnicy, Leopold Freud z Wiednia, Dr Leonard Ottenbreit ze Lwowa, Dyr Ferdynand Tyszowiecki z Sierzy, Karol Piorecki ze Stanisławowa, Dyr. Józef Zeydler z Kielc, Dr Józef Sibiger z Tarnowa, Wincenty Grzelak z Lublina.

Obrazy do ołtarzy
Feretry, Krzyże,
Kanony na ołtarze

dostarcza najtaniej

STANISŁAW RĄB

handel artykułów religijnych, obrazów, ram i galanterii
Kraków, Sławkowska 4.

2164

Obrazki na koledę

w wielkim wyborze
o cenach dawnych.

HURTOWNIA

Spółka z ogr. odpow. w Krakowie

Plac W.W. Świętych 1. 11

poleca

Przedsiębiorstwom handlowym

Masło duńskie tłuste,

mało solone w beczkach

po 51 kg.

Ryby morskie suszone, solone

w balach po 50 kg.

Sardynki norwęgskie

i portugalskie w skrzynkach

po 100 puszek.

Oferty na żądanie.

2075

Zakład św. Józefa

dla osieroconych chłopców fundacyi Piotra Michałowskiego
Rok założenia 1848. Rok założenia 1848.

w Krakowie, ul. Karmelicka 66.

Telegramy: Józeficki, Kraków.

poleca

Rośliny doniczkowe i dekoracyjne, bukiety, wieńce ze sztucznych kwiatów, wszelkie wyroby w zakresie kwicciarstwa wchodzącego. Drzewka owocowe karlowe i pienne, porzeczki, agresty, maliny, krzewy ozdobne, mahonie, magnolie, cisy kuliste, bzy białe i lilowe, tujy, świerki srebrne i złote, półkuliste i piramidalne, róże Poliany sztamowe, róże kirtzaczaste w różnych gatunkach, dętoje białe i różowe. — Masę ogrodniczą najlepszego wyrobu. Specjalność: Bluszcze wieloletnie i barwnik do obsadzania grobów, cyklameny, chryzantemy zwykle i japońskie. Zamówienia wykonuje się odwrotną pocztą. — Cenniki na żądanie.

Krawieczyznę damską

i bielnię nową, oraz wszelkie reparacje przyjmuje i wykonuje starannie po możliwie niskich cenach

Wiktorya Podbielska

krawczyca

ul. Poselska 1. 20, parter, (oficyna).

Józef Kuczmierczyk

Nr. Telef. 394 Kraków, ulica św. Anny Nr. Telef. 394

poleca:

Wielki wybór kompotów i marmolad

Konserwy mięsne i jarzynowe,

Zarowotne wino Vermouth,

wina reńskie i krajowe, maderę i malagę kuracyjną,

wino słodkie muszkatołowe.

Szampany oryg. i krajowe

Koniaki francuskie i krajowe, Benedyktynkę oryg.

Łosoś wędzony

oraz wszelkie delikatesy i towary kolonialne.

Przedsiębiorstwo przemysłowe

poszukuje dzierżawy

LOKALU w śródmieściu

składającego się z 10 ubikacji odpowiednich na urządzenie biur i 10—14 ubikacji dla celów przemysłowych. Zgłoszenia z dołączeniem odrębnego szkicu przyjmuje Adm inistracja „Głosu Narodu”.

Pamiętka niedoli ludu Polskiego 1914/1915

obraz kolorowy wiel. 43/33 cm. wydany nakładem Komitetu niesienia pomocy w Królestwie Polskim, ofiarujemy po 40 fen. za egzemplarz. Odprowadzając odpowiadając taniej. Za nadesłaniem 60 fen. wysyłamy odwrotnie franko. — Dla oszczędzenia kosztów przesyłki zaleca się większą ilość razem zamawiać. Czysty dochód na ulżenie nędzy bezdomnych i nieszczęśliwych Rodaków. 39 S. Bendlewicz i Sp. Pleszew (Pleschen). W. Ks. Poznańskie.

T. Cieśliński w Przemysłu HURTOWNY

SKŁAD WIN

ZAPRZYSIĘŻONY DOSTAWCA WIN MSZALNYCH
Wina stołowe węgierskie i austriackie doszły do szalonych cen wobec tego zakupiłem w paśmie gór tokajsko-hegelańskich magnackie starsze roczniki i oferuję:
Samorodner mszalny aromatyczny pełny posiadający po Kor. 2'00 — 2'20, za 1 litr w beczce. — Tokaj 2 putowy kuracyjny słodki K. 5'50, Tokaj 3 putowy kuracyjny słodki K. 7'00, Cogniak medycynałny „Contro” flaszką K. 6'50.

Księgarnia G. Gebethnera i Ski

w Krakowie Rynek główny L. 23.

otrzymała z Warszawy

TYGODNIK ILUSTROWANY

wszystkie numery za czas od 1. lipca b. r. po dzień dzisiejszy.

Ze względu na wysokie koszty transportu podwyższono pręnumeratę

w Krakowie na K. 28'80 rocznie półrocznie K. 14'40, kwartalnie K. 7'20.
na prowincyi na K. 33'60 rocznie półrocznie K. 16'80, kwartalnie K. 8'40.

DOSTAWCA NADWORNĄ

A. HAWEŁKA

W KRAKOWIE

poleca

znakomitą Herbatę Rangalla, Kompotę, Konfitury, Marmoladę, Jarzynę, Sucharki szwajcarskie, Ryż szwajcarski w litrowych puszkach czysty lub z mięsem (Risotto). Koniak leczniczy — Wina tokajskie — Malaga.

TELEGRAMY: HAWEŁKA KRAKÓW.

Abaridowe artykuły kosmetyczne

jak również wszystkie inne warszawskie nadeszły

Skład główny:

K. MIKLASZEWSKI, PL. DOMINIKANSKI 1. 1.

1644

Ceny wyższe.

PRYWATNE

KURSY PRAWNICZE

udzielają nauki w zakresie wszystkich egzaminów i rygorozów prawnych. — Własne skróty w całości do egzaminu histor. w części do innych. — Przyjmuje się w ciągu bieżącego miesiąca wpisy na kurs do egz. histor. i sądowego. Osobne lekcje na żądanie.

Zgłoszenia od 3 — 5 popołudniu

Dr Kazimierz Kucharczyk

Kraków, Loretańska 1. 3.

1) Żywot Chwałebnego Sługi Bożego O. STANISŁAWA PAPCZYŃSKIEGO

Założyciela polskiego zakonu OO. Maryanów, spowiednika Innocentego XII Papieża, kaznodziei i kapelana oraz doradcy Jana III, Patrona wojny znekanych i Apostoła nabożeństwa za dusze na wojnie poległych rycerzy polskich, wielkimi cudami sławnego
CENA 3 KORONY.

2) Księża Powstańcy CENA 60 h.

oba dzieła na czasie — pióra

JÓZEFA STANISŁAWA PIETRZAKA.
Do nabycia w krakowskich księgarniach: Gebethnera i Sp. w Ryнку oraz w księgarni katolickiej Dra Miłkowskiego Floryańska 1. 1.

Wszelkie roboty ręczne, z zakresu szycia bielizny kościelnej — szycia ornatów, kap, haftów złotem, oraz naprawianie starych

szat liturgicznych

wykonuje pracownia „Związku pracy polskich kobiet” pod fachowym kierownictwem, po najniższych cenach 1621

- w Krakowie ulica Bracka 1. 8, 1. piętro. -

Wielki wybór

Pierników miodowych i kruchych
Specjalność:

piernik litewski przekładany.

Kuracyjny miód cislony z plastrów.

poleca:

Eugeniusz Chodziński

Łobzowska 6. 1869

Fortepiany i pianina

: Wolska 7, parter :

kupuje Skład fortepianów Heleny Smolarskiej. - Zgłoszenia listowne Wolska 5, II p. 1876

Kawy palonej

- najlepsza mieszanina -

Najlepsza mieszanina za 1 kg. Kor. 4'70	
San Jago	4'80
Perłówka	4'80
najlepsza	
Caracas	5'—
Quatemala	5'—
Portorico	5'—
Jawa	5'05
Jamajka	5'10
Honduras	5'10
Mocca	5'30
Ceylon	5'30

Kawa niepalona, herbata i kakao na każdą cenę, żądajcie cenowników szczegółowych. — Wysyłam w pakietach pocztowych po 4¼ kg., albo koleją nieopłaconą, z ocleniem za zaliczką. Dziennie wypala moja palarnia do 5.000 kg. kawy.

Zentral Amerikanischer Kaffee Import
M. KNELLER
Wien V. Ziegelofengasse 23 c.
Telefon 55/03 Rok założenia 1889.

Chrześcijańska Spółka handlowa

(drobnych kupców)

ul. Jagiellońska 9

poleca świeży transport masła duńskiego i kuchennego, sery zwykle, jabłka kuchenne i desery w wielkim wyborze. Ceny niskie!

Wiadomości o zaginionych

Ogłoszenia o zaginionych umieszczamy w tym dziale za opłatą 1 K. za jeden raz. Należytość należy nadesłać z góry.

Ktoby miał jakiegokolwiek bądź wiadomości gdzie znajduje się syn mój

Antoni Siatka

żołnierz 13 pp., który walczył ostatnio w Karpatach, raczy łaskawie mi donieść pod adresem: W. Siatka, Kraków, ul. Starowiślna 1. 38.

STEFAN POWROŃNIK

kapral 35 p. obr. kraj. poszukuje swą żonę Katarzynę Powroźnik, rodem z Kipiacki pow. Tarnopol, przed wojną zamieszkała w Chodorowie, oraz 4 dzieci: Michalina, Bazylego, Mikołaja i Józefa. Łaskawą wiadomości uprasza się przy ślad pod adresem: Jan Duszałowiec, Kraków, Topolowa 19, II. p.

Em. Jac. Friedmann & Braacia

Tassauerska fabryka papieru i zastępstwo fabryk papieru **Berno, Morawa.**

Największy skład papierów do pisania, druku, kancelaryjnych, kartonów, kolorowych i koncepcyjnych dla drukarń, następnie papier Cellulose, Shealings, Superior i pakowy Hawana, jakoteż i papiery dostosowane dla wszystkich branż. Próbkę wszystkich znajdujących się na składzie papierów na żądanie bezpłatnie i franko.

Nowsze wydawnictwa Księgarni Spółki Wydawniczej Polskiej w Krakowie.

Kaczmarczyk Ks. Dr. Ewangelie. Studium krytyczne. Cena egzempl. broszurowanego K. 7.— z przesyłką K. 7.55. Cena egzempl. oprawionego K. 8'20 z przesyłką K. 8'75.
Mazurek Ks. Kazania o prasie katolickiej. Cena egzempl. broszurowanego K. 3'60 z przesyłką K. 4'05. Cena egzempl. oprawionego K. 4'60 z przesyłką K. 5'05.
Popiel. Ks. W. Arcybiskup warszawski, Pamiętniki. Dwa tomy. — Cena K. 6'—, z przesyłką K. 6'55.
Do nabycia za pośrednictwem każdej księgarni.

Nakładem Wydawnictwa „Głosu Narodu” Sp. z Ogr. odp.

Redaktor odpowiedzialny i kierujący Roman Woyczyński.

Drukarnia „Głosu Narodu” w Krakowie pod zarządem Romana Ferka.